

रथं समूतं सहयञ्च कश्चित्कश्चिद्रथी मृत्युवशं निनाय । निनाय चाप्येकगजेन कश्चिद्रथान् बह्वृमृत्युवशं तथाऽप्यान् ।
रथान् समूतान् सहयान् गजांश्च सर्वानरीमृत्युवशं शरैश्चैः । निन्ये हयांस्यैव तथा समादीन् पदातिसङ्घांश्च तथैव
पार्थः । १८१०

कृपः शिखण्डी च रणे समेतौ दुर्योधनं सात्यकिरध्यगच्छत् । श्रुतश्रवा द्रोणपुत्रेण सार्द्धं युधामन्युश्चित्रसेनेन सार्द्धं ।
कर्णस्य पुत्रन्तु रथी सुषेणं समागतं सञ्जयश्चोत्तमौजाः । गान्धारराजं सहदेवः लुधात्तौ महर्षभं सिंह इवाभ्यधावत् ।

शतानीको नाकुलिः कर्णपुत्रं युयुधानो वृषसेनं शरैश्चैः । समार्षयत् कर्णपुत्रस्य शूरः पाञ्चालेयं शरवर्षैरनेकैः ।
रथर्षभः कृतवर्माणमार्चन्माद्रीपुत्रो नकुलश्चित्रयोधी । पाञ्चालानामधिपो याज्ञसेनिः सेनापतिः कर्णमार्च्छत्सैन्यं ।

दुःशासना भारत भारतीव संशप्तकानां पृतना समूहा । भीमं रणे शस्त्रभृतां वरिष्ठं समासदङ्गारत भीमवेगं । १८१५
कर्णात्मजं तत्र जघान वीरस्तथा च्छिन्नश्चोत्तमौजाः प्रसह्य । तस्योत्तमाङ्गं निपपात भूमौ निनादयन् गां निनदेन खञ्च ।
सुषेणशीर्षं पतितं पृथिव्यां विलोक्य कर्णोऽथ तदार्त्तरूपः । क्रोधाद्ब्रुवांस्तस्य रथं ध्वजश्च वाणैः सुधारैर्निशितरक्तान्त ।
स तत्तमौजा निशितैः पृषत्कैर्विव्याध खड्गेन च भास्वरेण । पार्श्वेयहांस्यैव कृपस्य हत्वा शिखण्डिवाहं स ततोऽध्यरोहत् ।
कृपन्तु दृष्ट्वा विरथं रथस्यो नैच्छच्छरैस्ताडयितुं शिखण्डी । तंद्रैणिरावार्थं रथं कृपस्य समुज्जह्रे पङ्कगतां यथा गां ।
हिरण्यवर्मा निशितैः पृषत्कैस्तवात्मजानामनिलात्मजो वै । अपातयत् सैन्यमतीव भीमः काले शुचौ मध्यगतो यथाऽकः । १८२०

इति श्रीमहाभारते कर्णपर्वणि संकुलयुद्धे पञ्चमसप्ततोऽध्यायः ॥ ७५ ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ अथ लिदानीं तुमुले विमर्दे दिषद्भिरेको वज्रभिः समावृतः । महारणे सारथिमित्युवाच भीमश्च
मां वाहय धार्तराष्ट्रीं ।

त्वं सारथ्ये याहि जवेन वाहैर्नयाम्येतान् धार्तराष्ट्रान् यमाय । सञ्चोदितो भीमसेनेन चैव स सारथिः पुत्रबलं
त्वदीयं ।

प्रायात्ततः सत्वरमुग्रवेगो यतो भीमस्तद्वलं गन्तुमैच्छत् । ततोऽपरे नागरथाश्चपत्तिभिः प्रत्युद्ययुस्तं कुरवः समन्तात् ।
भीमस्य वाह्याग्रमुदारवेगं समन्ततो वाणगणैर्निर्जम्बुः । ततः शरानापततो महात्मा चिच्छेद वाणैस्तपनीयमुखैः ।
ते वै निपेतुस्तपनीयपुङ्खा द्विधा त्रिधा भीमशरैर्निहन्ताः । ततो राजन्नागरथाश्चदूनां भीमाहतानां वरराजमध्ये । १८२५
घोरो निनादः प्रबभौ नरेन्द्र वज्राहतानामिव पर्वतानां । ते बध्यमानाश्च नरेन्द्रमुखा निर्भिद्यन्तो भीमशरप्रवेगैः ।
भीमं समन्तात् समरेऽभ्यरोहन् वृत्तं शकुन्ता इव पुष्पहेतोः । ततोऽभियाते तव सैन्ये स भीमः प्रादुक्षकं वेगमनन्तवेगः ।
यथाऽन्तकाले क्षययन् दिधक्षुर्भूतान्तकृत् काल इवात्तदण्डः । तस्यातिवेगस्य रणेऽतिवेगं नाशकुवन् धारयितुं त्वदीयाः ।
व्यात्ताननस्थापततो यथैव कालस्य काले हरतः प्रजा वै । ततो बलं भारत भारतानां प्रदह्यमानं समरे महात्मा ।
भीतं दिशोऽकीर्यत भीमनुन्नं महानिलेनाभ्रगणा यथैव । ततो धीमान् सारथिमब्रवीद्वलीस भीमसेनः पुनरेव हृष्टः । १८३०
सूताभिजानीहि स्वकान् परान् वा रथान् ध्वजांश्चापततः समेतान् । युध्यन् ह्यहं नाभिजानामि किञ्चिन्मा सैन्यं स्वच्छा
दयित्वे पृषत्कैः ।

अरीन् विशोकाभिनिरीक्ष्य सर्वतो रथो ध्वजाग्राणि धुनोति मे भृशं । राजातुरो नागमद्यत् किरीटी बह्वनि दुःखान्य
भिधातोऽस्मि स्रुत ।